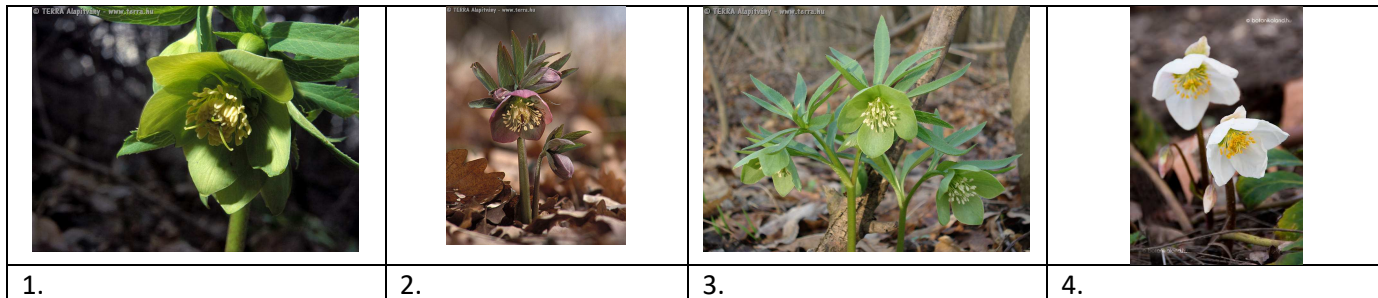

I. VIRÁGKALENDÁRIUM: Patak völgyek, hegyoldalak erdeiben

35p/

a) Nevezd meg a képen látható növényfajokat! (4)

b) Párosítsd a fajokat a rájuk jellemző leírással! Válaszodat (a sorszámot) a rubrikába írd! (20)

a	Virágja kisebb, az átmérője 4-5 cm.	
b	Kelet-balkáni faj, amely a Bükkön és a Börzsönyön keresztül északkelet felé a Pilisben és a Visegrádi-hegységben éri el elterjedésének nyugati határát. Űde bükkerdőkben, patak völgyekben találkozhatunk vele, rendszerint sok van belőle.	
c	A Dunántúli-középhegység és a Dunántúl középső régióinak jellemző virága.	
d	Déli faj, csak a Dunántúlon fordul elő, nagyjából a Tolnai-dombvidék vonulatáig húzódik fel észak felé.	
e	Bükkösökben, gyertyános-tölgyesekben, és – mint a Velencei-hegységben – nedves patak völgyekben él.	
f	Leírója Kitaibel Pál volt, akinek nevéhez fűződik a rendszeres hazai flórakutatás megindítása.	
g	Nálunk ugyan vadon nem él, a környező országokban viszont meg lehetjük. Kicsit enyhébb zugokban már akkor találkozhatunk virágzó példányaival, mikor a magasabban fekvő lejtők vagy az északi hegyoldalak még kiváló sítérek.	
h	A Vértesben él egy populációja, amely az egész telet „áthunyorogja”: november végétől január-februárig nyílik.	
i	A növény nagy, 5-7 cm átmérőjű virágainak vöröses-ibolya színű virágtakaró levelei nem szirmok, hanem csészelevelek. Az igazi levelek apró mézfajtókká módosultak, ott ülnek a takarólevelek tövével. (Ez a hunyorfélék általános jellemzője.)	
j	Lomblevelei ugyancsak ujjasan szeldeltek. Jellegzetességük, hogy az egyes ujjak gyakran további ujjakra tagozódnak szét.	
k	Elnevezése a földfelszín alatt áttelelő hajtásrendszerének (gyöktörzsének) sötét, feketés-barnás színére utal.	
l	Illatos virágja jóval nagyobb, mint a kisvirágú fajtársának.	
m	Az időjárástól függően február végén, március elején megjelennek az első, alig 8-10 cm-re megnövő virágzó példányai. Április végéig nyílik, akkora jó arasznyi növény fejlődik belőle.	
n	A nedvesebb élőhelyeket jelentő bükkösökön, gyertyános-tölgyeseken és patakpartokon kívül megtalálható szárazabb növénytársulásokban. Sekély talajú sziklás, karsztos és köves erdőkben, valamint sziklagyepekkel határos erdőszegélyeken is előfordul.	
o	A Keleti-Alpok meszes talajú lomberdeinek és fenyveseinek vadvirága februártól nyílik.	
p	A termőből kialakuló tüzőcsokor termései közül a takarólevelek még sokáig megmaradnak. Tenyeresen szeldelt nagy lomblevelei csak a virágok megjelenését követően a virágnylás idejének középtáján bújnak elő a földből.	
q	Lomblevelei áttelelnek, ezért a következő év tavaszáig megfigyelhetjük őket erdeinkben.	
r	Magyarországon kedvelt dísnövény. Mivel enyhe teleken korán nyílik, ezért néhol karácsonyi rózsának is nevezik. Levelei bőrneműek, áttelelnek. Erősen mérgező!	
s	A 3 hazai faj közül neki a legnagyobb az ökológiai varianciája.	
t	Neve megtévesztő, mert hatalmas takarólevelei hófehérek.	

c) Mit jelent a vikarizmus kifejezés?(2)

(összesen 11)

Földrajzi vikarizmus (3): _____

pl.: _____

Ökológiai vikarizmus (3): _____

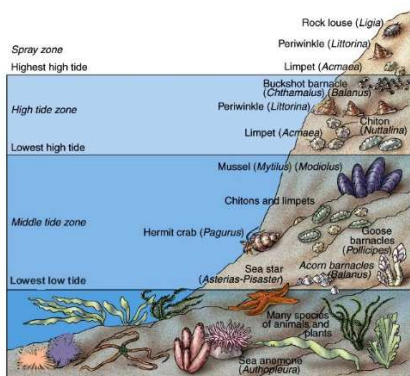
pl.: _____

Álvikarizmus (3): _____

pl.: _____

a) Mit jelent a litorális régió kifejezés? (2:)

b) Tengerek litorális régiója: Az ábrán a betűkkel jelzett régiók mely övezeteket jelentik? (3)

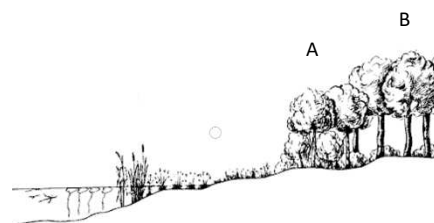

A
B
C

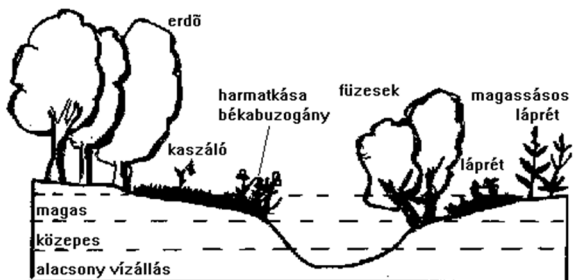
litorális régió	
szupralitorális övezet	
szublitorális régió	

c) Folyók litorális régiója: Nevezd meg a 2 ligeterdő típust, melyek a folyók mentén találhatóak, valamint a legfontosabb társulásalkotó fajfajukat és jellemző cserje- és aljnövényzet példákat! (12)

Ábra	ligeterdő (2)	legfontosabb fajok (6)	cserje és aljnövényzet példák (4)
A			
B			

d) Hegyvidéki patakok litorális régiójának növényvilága: Nevezd meg a jellegzetes fajokat! (4)

e) Nevezd meg négy litorális zónában élő ízeltlábút (vagy ízeltlábú csoportot)! (4)

Leadási határidő: 2019. április 1.

Természettudományi Tanári, a biológia tanároknak add!
NEVEDET, OSZTÁLYODAT NE FELEJTSD EL FELÍRNI!

Forrás: TermészetBúvár 2019/1. szám, internet

Összesen: 60 pont/